

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXVIII. — Izdan in razposlan dne 17. junija 1887.

70.

Postava od 3. junija 1887,

o dobi, potrebni za vzprijetje v gimnazij.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

§. 1.

Kdor hoče biti vzprijet v prvi razred gimnazija, temu je potrebno, da je dovršil deseto leto svoje dobe, predno se začenja šolsko leto, v katerem ima biti vzprijet, ali da ga dovrši v koledarskem letu, v katerem se začenja šolsko leto.

Po ti meji določa se tudi najmanja doba, ki je potrebna za vzprijetje v vse naslednje razrede gimnazijske.

§. 2.

Ta postava pride v moč o začetku šolskega leta 1887/8, in njena zvršitev je naročena Mojemu ministru za bogočastje in uk.

Na Dunaji, dne 3. junija 1887.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Gautsch s. r.

71.

Ukaz ministerstva za pravosodje od 5. junija 1887,

da se ustanavlja okrajno sodišče v Marijanskih Laznih na Českem.

Na podlogi postave od 11. junija 1868 (Drž. zak. št. 59) ustanavlja se v okoliši Hebskega okrožnega sodišča za občine: 1. Zavešin, 2. Uševice in Stanovišče, 3. mesto Muihov (Einsiedl), 4. Gabrove Kladrobe in Milgostov, 5. Zadob,

(Slovenisch.)

6. mesto Marijanske Lazni (kopeli), 7. Pistov in Dolnji Kramolin, Golobin, Hotenov in Martinov, 8. Rauschenbach, 9. Rajev. 10. Volkovice, 11. mesto Sangerberg okrajno sodišče, katerega uradni sedež bode v Marijanskih Laznih.

Kadar začne uradovati to sodišče, — kar se pozneje določi in na znanje dá, — odločijo se gori imenovane občine 1 do 10 iz okoliša Tepelskega okrajnega sodišča a mesto Sangerberg iz okoliša Bečovskega okrajnega sodišča.

Pražák s. r.

72.

Postava od 6. junija 1887,

o tem, kako moč imajo in kdaj se dadó izpodbijati razsodila gledé povračil, ki so jih na upravnem poti izrekla oblastva stoječega vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

§. 1.

Določila te postave so merodajna za moč in izpodbitnost razsodil, ki jih je katero oblastvo stoječega vojstva, vojnega pomorstva ali deželne brambe na upravnem poti izreklo in s katerimi je osoba bivajoča v službeni zavezi stoječega vojstva, vojnega pomorstva ali deželne brambe bila obsojena povrniti škodo s prelomom službene dolžnosti storjeno.

§. 2.

Kadar škoda, ki jo je povrniti po razsodilu, omenjenem v §. 1, biva v tem, da nedostaje (manka) kaj novcev, vrednotnih papirjev ali zalog, za katere je listinoma dotrjeno, da jih je bilo, in če je v povračilo obsojena taka osoba, o kateri se je razločajoče oblastvo, skrbno preiskavši vso stvar, uverilo, da se je ista zakrivila djanja po kazenski postavi kaznivevanega, ali preloma onih službenih dolžnosti, katere je imela v oziru na uporablanje, prejemanje, izdajanje, pobiranje, odpravljanje ali prevažanje pogrešanih predmetov, sme v povračilo obsojeni, izporabivši vsa na upravnem poti dopuščena izpodbojna sredstva, poprijeti se tožbe, da dožene celo ali delovito razkrepo upravnega razsodila.

Napeti je to tožbo v treh mesecih od tega dne, katerega se je komu končno veljavno upravno razsodilo vročilo.

Pristojen (oblasten) za tožbo je oni sodni dvor prve stopinje, pri katerem ali v katerega okoliši je obsojenec o času vročbe, omenjene v poprejšnjem odstavku, imel svojo občno osobno podsodnost.

Zgornja določila ne dotikajo se učinkov kazensko-sodnega razsodila, s katerim je obsojencu pravokrepno naloženo, kako škodo povrniti.

§. 3.

Kadar gre za povračilo kake druge škode nego je omenjena v §. 2, ali če je škoda kriva osoba bila obsojena zarad drugih djanj nego so omenjena v §. 2,

tedaj sme v povračilo obsojeni v dveh tednih od dne, katerega mu je razsodilo vročeno, vzdigniti vgovor pri onem oblastvu, katero je razsodilo izreklo.

Ta vgovor pripušča se tudi tedaj, kadar razsodilo podleži še kakemu izpodbijanju na upravnem poti.

Vsled vgovora zavrača se povračilna iskovina, prirečena z razsodilom dotičnega oblastva stoječega vojstva, vojnega pomorstva ali deželne brambe, na redno pravdno pot.

§. 4.

Rokova, določena v §§^{ih} 2 in 3, moči je samo sè sopernikovim privoljenjem podaljšati.

Vzpostava na poprejšnji stan proti posledicam njijne zamude sme se podeliti po splošnih civilno-pravdnih določilih.

§. 5.

Sodišče, kateremu pristoji razloka tožbe po §. 2 ali 3 vpodane, sme zarad razjasnenja stvari na predlog ali uradoma zahtevati, da mu se priobčijo spisi o razpravah, ki so bile pri dotičnem oblastvu stoječega vojstva, vojnega pomorstva ali deželne brambe v kazenskem, disciplinarnem ali upravnem postopku, ter zaukazati, da se zaslišijo osebe, mogoče dati dopoved o službenih razmerih, ki se jih prepir tiče.

V razločanju djanstvenih vprašanj sodišča ne vežejo zakonita pravila dokazna; ono naj vestno pretehta dokazila, kar jih je, ter razsoja po svojem odtod zadobljenem svobodnem uverjenji (prepričanju).

§. 6.

Ako v pravdi, napoteni po §. 3, dokazovanje o škodi, kolika da je, ali o tem, kolik delež škode da gre tožencu v dolg pripisati, celo ní mogoče ali če je samo z nesorazmernimi troški mogoče, tedaj sme sodišče, kadar se uveri, da je toženec svoje službene dolžnosti takó prelomil, da je odtod morala biti neka škoda, po svojem izprevidenji — skrbno pretehtavši vse okolnosti — škodo, katera naj se povrne, določiti takó, da bode na obé strani prav (prilичno).

§. 7.

Na podlogi razsodila, omenjenega v §^a 1, moči je zvršilo (eksekucijo) do zavarovanja pri pristojnem sodišči zadobiti še v tem času, dokler je pripuščeno, to razsodilo bodi po upravnem ali po sodnem poti izpodbijati.

Ako v slučajih §^a 3 uprava vojstvena, odnosno vojnega pomorstva ali deželne brambe v treh mesecih po onem dnevi, katerega je bil vzdignen vgovor, ne vpodá tožbe pri pristojnem sodišči, ne more se na podlogi razsodila z vgovorom izpodbijanega več poganjati zvršilo do zavarovanja ter je razkrepiti uže dovoljeno zvršilo v zavarovanje, kadar dolžnik takó zahteva.

§. 8.

Razsodilo, katerega ni moči izpodbijati ni po upravnem poti ni s tožbo po §. 2 pripuščeno, odnosno z vgovorom po §. 3 pripuščenim, naj se v oziru na njegovo zvršnost smatra za enako pravokrepni sodni sodbi.

§. 9.

Določila §§^{ov} 2 in 3 uporabljajo se tudi na one uže tekoče slučaje upravnega postopka, v katerih ta čas, ko je ta postava začela veljati, končnoveljavno razsodilo obsojencu še ní bilo vročeno.

Določila §§^{ov} 5 in 6 te postave je tedaj uporabljati tudi na one pravde, v katerih se uprava vojstva, odnosno vojnega pomorstva ali deželne brambe po ukazilih doslej bivših poteguje za priručeno ji z upravnim razsodilom iskovino (terjatev) povračila, kadar ta čas, ko je ta postava veljati začela, ní uže bil na prvi stopinji završen (sklenen) postopek mereči v to, da se razloka v glavni stvari stori, ali pa, da se kako dokazilo pripustí.

§. 10.

Zvršiti to postavo je naročeno Mojemu ministru za pravosodje, kateri naj pri tem postopa v porazumu z Mojim državnim vojnim ministrom in z Mojim ministrom za deželno bran.

Na Dunaji, dne 6. junija 1887.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Pražák s. r.

Welsersheimb s. r.

73.

Postava od 7. junija 1887,

o nadaljšnjem časnem ustavljenji porot za okoliš Kotorskega okrožnega sodišča na Dalmatinskem.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

§. 1.

Djalnost porot po celem okolišú okrožnega sodišča Kotorskega v Dalmaciji gledé vseh njihovemu sodstvu odkazanih, v členu VI postave kazensko-pravdni red vvajajoče od 23. maja 1873 (Drž. zak. št. 119) navedenih hudodelstev in pregreškov ustavlja se še dalje na eno leto od 24. junija 1887.

§. 2.

Zaukazano ustavljenje djalnosti porot ima učinek, povedan v §. 3 postave od 23. maja 1873 (Drž. zak. št. 120), o začasnem ustavljenji porot.

§. 3.

Vladi se daje oblast, to postavo razkrepiti še predno poteče v §. 1 postavljeni rok.

§. 4.

Ta postava pride v moč tist dan, katerega se razglasi, in nje izvršitev je naročena Mojemu ministru za pravosodje.

Na Dunaji, dne 7. junija 1887.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Pražák s. r.

74.

Postava od 10. junija 1887,

s katero se nekatera določila zvršilnega postopka v poterjevanje novčnih iskovin (terjavščin) izpreminjajo, odnosno dopolnjujejo.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó :

§. 1.

Na predmete, ki se uporabljajo na opravilo božje službe kake zakonito priznane cerkve ali verske družbe, ne more se sezati z izvršilom (eksekucijo).

Ni dopuščeno jemati v izvršilo koščekov sv. križa in svetinj (moči); a njihova oprava mu je podvržena, vendar takó, da se ne pokvari *authentica*, ki je na nji.

§. 2.

Razven onih stvari, katere so po veljajočih popisih izjete od izvršila, odtegujejo se mu na dalje:

1. oblačila, postelje, robje (perilo), pohišna in kuhinjska oprava, sosebno peči, s katerimi se kuri ali v katerih se kuha, kolikor dolžnik in njegov v skupnem gospodarstvu z njim živeči rodovinci in posli (družina) brez teh reči ne morejo biti;

2. hranivo (živež) in kurivo, kar ga je dolžniku in njegovim v skupnem gospodarstvu z njim živečim rodovincem in poslom na dva tedna potreba;

3. ena molzna krava ali po dolžnikovem izboru dve kozi ali tri ovce, sè zalogo klaje in stelje, potrebovane za-nje na dva tedna v vzdržbo in nastilo, kolikor so omenjene živali neogibno potrebne za prehrano dolžnika in njegovih v skupnem gospodarstvu z njim živečih rodovincev in poslov;

4. pri oficirjih, uradnikih, duhovnikih, učiteljih, odvetnikih (advokatih), beležnikih (notarjih), zdravnikih in umetnikih, kakor tudi pri drugih osobah, ki

vršijo znanstveno zvanje (znanstven poklic), predmeti potrebni za opravljanje službe ali vršenje zvanja, in pa pristojna obleka;

5. pri rokodelcih, težakih in tvorniških (fabriških) delavcih, kakor tudi babicah, predmeti potrebni za osobno zvrševanje dela, s katerim se bavijo;

6. pri onih osobah, katerih prejemki so po veljajočih zakonitih določilih po vsem ali deloma umaknjeni zvršilu, toliko novcev (denarjev), kolikor od prejemka zvršilu ne podvrženega prihaja na dobo od zvršila do prvega izmed bodočih plačilnih rokov tega prejemka;

7. za vršbo lekarnice (apoteke) neogibno potrebno orodje, posodje in blago, kar pa ne brani sekvestracije te vršbe in predmetov, spadajočih k nji;

8. knjige, ki so dolžniku in njegovim v skupnem gospodarstvu z njim živim rodovincem določene za porabo v cerkvi ali učilnici (šoli);

9. dolžnikov zakonski prstan (verniki), po tem listi, pisma in rodovinske podobščine (obrazi) razven okvirjev;

10. redi in častna (odlikovalna) znamenja.

§. 3.

Pristojstvo kake nepremičnine, kar ga biva na nji (§§. 294 do 297 občnega grajanskega zakonika), sme se samó s to nepremičnino vred podvreči zvršilu ter naj se privzema v njeno zvršilno cenitev. V onih slučajih, v katerih zvršilna dražba kake nepremičnine ima mesto brez poprejšnje zvršilne cenitve, treba je, predno se dovoli dražba, uradoma to pristojstvo popisati ter privzeti v dražbo.

§. 4.

Zvršila na premične stvari ne bodi, in za zvršilne korake, ako bi kateri bil storjen, proglasi naj se, da nimajo moči (kreposti), čim se dá pričakovati, da izkupilo za reči, ki se prodadó, ne donese prebitka čez troškove tega zvršila.

§. 5.

V slučajih prepira naj sodišče, zvanó za opravo zvršila, o tem, so li propisi §§^{ov} 1 do 4 uporabni, razsoja po svojem svobodnem izprevidenji z razlokom, ter daje na znanje razloge svoje razloke. Proti taki razloki dopuščen je utečaj (rekurs).

§. 6.

Kolikor po določilih §§^{ov} 1 do 3 zvršilo celó ni dopuščeno ali je dopuščeno samó pod nekimi stanovitimi predpologami, dotičnih predmetov tudi s kakim zavarovalnim sredstvom zadeti celó ni moči ali je moči samó pod rečenimi predpologami.

§. 7.

S prošnjo za rubilo premičnih stvari sme se vselej zediniti zahtev za njih cenitev.

§. 8.

V dražbo premičnih, kakor tudi nepremičnih stvari postavljati je samó dva rokova, na katerih poslednjem naj se te stvari, ako ní dobiti cenilne vrednosti,

prodadó tudi pod njo. Z zgornjim določilom razkrepljajo se po imenu §§. 148 do 152 in 433 zahodno-gališkega sodnega reda (§§. 147 do 151 in 432 na Tirolskem in §§. 140 do 143 in 422 v Istri in Dalmaciji veljajočega sodnega reda), po tem dvorni dekret od 25. junija 1824, št. 2017 zbirke pravosodnih postav.

§. 9.

Cenitveni in dražbeni troški ne uživajo pri razdeljevanji največega ponudka (dražbene kupnine) zvršilno prodane nepremičnine nikake prednostne pravice pred vsemi hipotekarnimi upniki (verovniki), nego zadovoljevati jih je samo v prednosti one iskovine, zarad katere je bila dražba.

§. 10.

Kadar pri zvršeni posilni prodaji kake nepremičnine cena, ki jo je ponudil dostalec (dražbeni kupec), ne doseza dveh tretjin cenilne vrednosti ali, če ní bilo cenitve, dveh tretjin izklicne cene, moči je storjeno prodajo razkrepiti z nadponudo, merečo na to, da se zaukaže nova dražba. A na takšno nadponudo ozirati se je samo tedaj, kadar nadponudniku ni na poti nikak zadržek, in če izreče, da je voljan opraviti ceno, katera prejšnji največji ponudek preseza najmanj za petino, izpolniti dražbene uvete, kakor tudi plačati ves trošek nove dražbe, ter petino ponujene vsote zavaruje s tem, da pri sodišči ali beležniku položi novcev ali vrednotnih papirjev.

§. 11.

Nadponudo je v nepreložnem roku 14 dni od dne, katerega je bila dražbena prodaja sklenena, pisмено vpodati sodišču, ki je zvršilo dražbo, ter naj se s prošnjo izkaže, da je položen iznos, katerega je zavarovati po §. 10.

§. 12.

Med več nadponudniki pripušča se, kdor je ponudil največjo ceno; kadar so si nadponude enake, razloča prehitenje. Nadponuda se ne more nazaj vzeti.

§. 13.

Kadar poteče za izrekanje nadponud določeni rok štirinajstih dni (§§. 11), naj sodišče z odlokom razsodi o njih vzprijetji. Proti tej razloki dopuščen je utečaj prejšnjemu dostalecu in vsem onim, kateri so vpodali nadponude, a proti razloki, s katero je nadponuda zavrtnena, tudi zvršencu (eksekutu).

§. 14.

Kadar se vzprijetje kake nadponude upravokrepi, izgubi s tem prejšnja prodaja svojo moč. Novci in vrednotni papirji, ki so jih položili prejšnji dostalec in ne pripuščeni nadponudniki, naj se dadó nazaj.

§. 15.

Čim vzprijetje nadponude postane pravokrepno, naj sodišče odredi nov dražbeni dan, ter to priznani razven nadponudnikov in prejšnjega dostalca vsem onim, katerim je po dotičnih propisih dražbo priznanjati. Ako je bila prejšnja dražba izpodbijana z utečajem, čakati je s to odredbo dotle, dekler se utečaj pravokrepno ne reši.

Proti odredbi novega dražbenega dneva utečaj ni dopuščen.

V dražbenem izroku (ediktu) naj se pové cena, katero je ponudil nadponudnik, ter pristavi opomnja, da se na dražbi vzprejme samo tak ponudek, kateri bode presezal ta iznos.

Ako se v vnovični dražbeni dan ne dobode ponudek, ki preseza ta iznos, domakniti je nepremičnino pripuščenemu naponudniku, tudi če ga ni k dražbi, za ceno, katero je on ponudil.

Proti temu domaknenju ne pripušča se nadaljšnja nadponuda.

§. 16.

Uveti, ustanovljeni za prvo dražbo, ostanejo merodavni tudi pri vnovični dražbi, ako niso bili premenjeni vsled utečaja, vpodanega proti storjeni prodaji.

Pravice in dolžnosti, ki so nastale za ponudnika s tem, da je bil vzprijet, prestajajo, ako so dražbeni uveti bili premenjeni s pravokrepnim rešenjem utečaja proti domaku, ki je bil komu dodeljen pred nadponudo.

Razven tega slučaja veže nadponudnika, tudi če ne postane dostalec, njegova ponuda dotle, dokler vnovična največa ponuda gledé prodane nepremičnine ne bode pravokrepna, ako ni zvršilo na to nepremičnino v nekem poprejšnjem času bilo razkrepljeno.

§. 17.

Po opravljeni dražbi sme, če dražbeni uveti ne ustanavljajo nič drugega, proti dolžniku — razven stvarnih upnikov — tudi dostalec in pripuščeni nadponudnik zahtevati zvršilno sekvestracijo kake nepremičnine.

Tudi proti dostalcu, ki je bil v posed dostane nepremičnine uže upoten, a je mudljiv, sme se naperiti zahtev za zavarovalno sekvestracijo nepremičnine, dokler mu ta nepremičnina ni preoddana v last.

V vseh slučajih naj sodišče postavlja sekvestra ne oziraje se na predloge strank.

§. 18.

Kadar pri zvršeni posilni prodaji kake nepremičnine cena, ki jo je ponudil dostalec, ne doseza niti tretjine cenilne vrednosti ali, kjer ni cenitve, niti tretjine izklicne cene, ter bi iz izvedenja te prodaje morala izvirati dolžnikova gospodarstvena poguba, tedaj ima dolžnik pravico, od sodišča, ki je opravilo dražbo, zahtevati proglašenje, da storjena posilna prodaja nima moči.

§. 19.

Ta zahtev naj dolžnik v nepreložnem roku 14 dni pismeno vpodá ali na zapisnik pové. Rok teče, ako v roku postavljenem v §. 11 ni storjena nikaka

nadponuda, od dne po iztečaju poslednjič v misel vzetega roka, a če je nadponuda bila pravočasno storjena, od dne po vnovični dražbi, opravljeni po §. 15, odnosno od časa, ko je nadponuda bila pravokrepno zavrnena (§. 13).

Na takšen dolžnikov zahtev, ako ni očitno brez podloge, naj sodišče odredi dan na kar je moči kratek rok ter na-nj uradoma pozove dolžnika, zvršitelja in dostalca, kakor tudi one osebe, katerim je po dotičnih veljavnih propisih priznati dražbo. Dalje naj se sodišče še predno pride ta dan, obrne uradoma na občino ali na politično oblastvo za kako dopoved o dolžnikovih gospodarstvenih razmerah, ako bi jo potrebovalo.

§. 20.

Dovprašavši pozvane, in, ako ti ne dojdejo, tudi brez njih, zadobí si sodišče iz tega, kar so povedali oni, ki so došli, in iz drugih — brez pravega dokazovanja dobavljenih — pojasnil zanesljiv razpregled o stvari, kakó stoji, ter naj po svobodnem izprevidenji z odlokom rzsodi o dolžnikovem zahtevu, ter na znanje dá rozloge svoje razloke.

Ako se dá mesto zahtevu proglašenja, da zvršena posilna prodaja nima moči, izreči je ob enem, da se, predno poteče leto dni od časa, o katerem je ta izreka postala pravokrepna, ne more zahtevati vnovična zvršilna dražba nepremičnine zarad iste iskovine.

Proti razloki o dolžnikovem zahtevu, da bi se zvršena posilna prodaja proglasila za nekrepostno, dopusčen je utečaj.

§. 21.

Po odprtem stečaju (konkursu) nad dolžnikovim imenjem ne more nì dolžnik nì mase upravnik zahtevati proglašenja, da zvršena posilna prodaja nima moči.

Ako se odprè stečaj med tem, ko teče postopek o takšnem zahtevu, treba je zahtev zavrniti.

§. 22.

Kolikor je po tej postavi dopuščen utečaj, odprt mu je rok 14 dni.

§. 23.

Zvršiti to postavo naroča se Mojemu ministru za pravosodje.

Na Dunaji, dne 10. junija 1887.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Pražák s. r.

Ukaz ministerstva za pravosodje od 11. junija 1887,

da se občina Erlach odkazuje v okoliš mestno-delegovanega okrajnega sodišča v Dunajskem Novem mestu na Dolnje-Avstrijskem.

Na podlogi postave od 11. junija 1868 (Diž. zak. št. 59) odloča se občina Erlach iz okoliša okrajnega sodišča v Neunkirchen-u ter odkazuje pod mestno-delegovano okrajno sodišče v Dunajskem Novem mestu.

Ta ukaz pride v moč 1. dne januarja meseca 1888.

Pražák s. r.